

ENGSO (European non-Governmental Sport Organisation)

Lasten ja nuorten urheilun suuntaviivat

Suosituksen tarkoitus:

- **Suuntaviivat ovat runkona ja perustana lasten ja nuorten urheilun kansallisen tason toimintasuunnitelmalle. Suositusten toteuttamisessa on otettava huomioon kansallisten lajiliittojen itsenäisyys koskien heidän lajiensa erityispiirteitä kuten ikäraajat, sopimussäännöt jne.**
- **Rohkaistaan jäsenjärjestöjä noudattamaan näitä suosituksia**

**Projektiryhmä: ENGSO Youth Policy and Activities
Hyväksytty ENGSON hallituksessa 3.3.1998**

LASTEN JA NUORTEN URHEILUN SUUNTAVIIVAT

SUOSITUS 1: Urheilujärjestöjen ja koulujen välinen yhteistyö

ENGSON jäsenjärjestöjen tulee yhdessä julkisten viranomaisten kanssa solmia yhteyksiä urheilujärjestöjen ja paikallisen koulujärjestelmän välillä. Koulujen ja paikallisten urheiluseurojen välistä yhteistyötä pitää kannustaa.

Yhtenä tavoitteena on parantaa välineiden ja varusteiden käytön koordinoitua.

SUOSITUS 2: Liikuntapaikkojen käyttömahdollisuudet

Järjestöjen tulee yhteistyössä julkisten viranomaisten kanssa varmistaa, että liikuntapaikat ovat helposti lasten ja nuorten saavutettavissa ja käytettävissä.

Paikallisella tasolla pitää kiinnittää enemmän huomiota lasten ja nuorten liikuntapaikkoihin. Lasten ja nuorten etuja tulee valvoa uusia liikuntapaikkoja rakennettaessa. Lisäksi heidän pääsynsä jo valmiisiin liikuntapaikkoihin tulee varmistaa. Myös kaikkien vapaasti käytettäviä liikuntapaikkoja pitää olla olemassa. Liikuntapaikkojen tulee olla koulujen ja asuinalueiden lähiympäristössä (asuntoalueella ja koulun alueella). Yhteistyössä julkisten viranomaisten kanssa tulee varmistaa, että liikunta- ja koulutilojen käyttö koordinoitua paremmin.

SUOSITUS 3: Suosituksia valmennus- ja kilpailutoiminnasta

Järjestöjen tulee luoda suositukset lasten ja nuorten osallistumisesta harjoitteluun ja kilpailutoimintaan. Urheilukilpailujen tulee olla harjoittelua motivoiva tekijä ja kannustaa pysyvään liikuntaharrastukseen.

SUOSITUS 3 a: Urheilutoiminnan sisältö

Urheilutoiminta tulee järjestää siten, että kaikilla on mahdollisuus oppia liikunnallisia perustaitoja. Urheilutoiminnassa tulee asettaa suorittamisen ja saavutusten edelle terveys, turvallisuus ja hyvinvointi. Lapsille ja nuorille on annettava mahdollisuus osallistua liikuntaan omien toivomustensa, taitojensa, kykyjensä ja tarpeittensa mukaisesti.

Jokaiselle, joka on halukas parantamaan urheilullista suorituskykyään, pitää antaa siihen mahdollisuus. Harjoitusten ja kilpailujen pitää olla sellaisia, että jokaisella on mahdollisuus osallistua niihin. Järjestöjen tulee edistää monipuolista lasten ja nuorten urheilua, jossa ilo ja hauskuus ovat etusijalla. Aikaista erikoistumista lajiharjoitteluun ei pidä suosittelaa.

Lapsia ja nuoria tulee rohkaista omatoimiseen liikuntaan.

Koulujen ja urheilujärjestöjen tulee varmistaa, että jokaviikkoinen kilpailemiseen käytetty aika on merkittävästi vähäisempi kuin harjoitteluun käytetty aika.

Lapset:

Lasten urheilun sisällön tulee olla monipuolista ja eri lajien toimintaa sisältävää.

Alle 13-vuotiaiden kilpailut tulisi pääsääntöisesti järjestää kotimaassa.

Nuoret:

Järjestöjen tulee sopia yhdessä kansainvälisten kilpailujen alaikärajaista (olympialaiset, maailmancup-kilpailut, MM- ja EM-kilpailut). Euroopan urheilujärjestöt ja olympialiike tulee saada mukaan tähän työhön.

Kiinnostuneille nuorille tulee tarjota mahdollisuus kehittyä ja parantaa liikuntataitojaan ja suorituskyykyään.

Järjestöjen tulee kehittää tarjota vaihtoehtoisia kilpailumuotoja niille nuorille, jotka haluavat liikkua harrasteliikunnan tavoitteiden pohjalta.

SUOSITUS 3 b: On vältettävä asettamasta lapsille ja nuorille liiallisia paineita

Järjestöjen tulee aktiivisesti ehkäistä lasten ja nuorten hyväksikäyttöä kilpaurheilussa; etenkin niiden, jotka osoittavat erityistä lahjakkuutta.

Osallistumisesta nauttiminen on asetettava etusijalle. Lapsille ei saa asettaa sellaisia paineita, jotka voivat loukata lasten oikeutta valita itse osallistumisestaan.

SUOSITUS 3 c: Lasten ja nuorten urheilun päämäärät ja arvomaailma

Järjestöjen tulee asettaa toiminnassaan etusijalle kehittyminen fyysisesti, psyykkisesti, motorisesti ja sosiaalisesti henkilökohtaisten saavutusten ja suoritusten sijasta. Kilpailemisen tulee olla hauskaa. Ilo ja osallistumisesta nauttiminen tulee olla etusijalla liikunnassa.

SUOSITUS 4: Opettajien, valmentajien ja ohjaajien koulutuksen laadun takaaminen

Järjestöjen tulee yhteistyössä julkisten viranomaisten kanssa varmistaa riittävä koulutus lasten ja nuorten valmentajille, ohjaajille ja opettajille. Tarkoitus on varmistaa, että lapsille ja nuorille tarjottavat liikuntapalvelut ovat riittävän laadukkaita. Kaikki liikuntapalvelut on aina järjestettävä koulutetun ja ammattitaitoisen ohjaajan, opettajan tai valmentajan johdolla.

Lasten ja nuorten parissa toimivalla tulee olla mahdollisuus saada koulutusta ja hankkia pätevyyttä itselleen soveltuvalla tasolla. Koulutetuilla ohjaajilla tulee olla tietoja ja taitoja lasten ja nuorten fyysisestä, psyykkisestä, motorisesta ja sosiaalisesta kehityksestä.

Julkisen sektorin tulee varmistaa liikunnanopettajille korkeatasoinen perus- ja jatkokoulutus.

SUOSITUS 5: Jokaisella lapsella ja nuorella tulee olla mahdollisuus määrällisesti riittävään ja tarkoituksenmukaiseen liikunnan opetukseen ja liikuntatoimintaan

Järjestöjen tulee yhteistyössä julkisten viranomaisten kanssa varmistaa, että kaikille lapsille ja nuorille on tarjolla liikunnanopetusta ja mahdollisuus liikunnan harrastamiseen. Urheilun ohjelmia, virkistysliikuntaa ja liikunnanopetusta tulee olla tarjolla kaikille lapsille ja nuorille. Liikunnanopetukseen ja liikuntaan on käytettävä riittävästi aikaa.

Järjestöjen pitää varmistaa, että liikunnanopetuksen sisältö on käytännönläheistä.

SUOSITUS 6: Liikunnan sosiaaliset mahdollisuudet

Järjestöjen tulee varmistaa, että perinteisesti urheilun ulkopuolelle jäävillä lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua liikuntaan. Erityisesti on otettava huomioon seuraavat ryhmät:

- huumeiden käyttäjät
- maahanmuuttajat
- erityisryhmät
- vähävaraiset

Urheilujärjestöjen toimintaan tulisi jokaisen voida osallistua.

SUOSITUS 7: Lasten ja nuorten urheilun eettiset säännöt

Järjestöjen tulee varmistaa, että lasten ja nuorten urheilun eettiset säännöt laaditaan joka maassa. ENGSO koordinoi tätä työtä Euroopan tasolla.

Lasten ja nuorten urheilun arvot ja normit pitää suunnitella heidän ikänsä ja kehityksensä mukaisesti. Lapsille ja nuorille tulee antaa mahdollisuus osallistua arvojen ja normien laatimiseen sen sijaan, että he ainoastaan hyväksyvät aikuisten heille laatimat säännöt.

Järjestöjen ja julkisten viranomaisten tulee järjestää koulutusta liikunnan etiikasta.

SUOSITUS 8: Urheilun drop-out'in ehkäiseminen

Järjestöjen on yhteistyössä julkisten viranomaisten kanssa tuettava liikuntaharrastusten jatkamista ja minimoitava liikunnan lopettaminen. On tärkeää antaa kaikille kiinnostuneille nuorille mahdollisuus osallistua liikuntaan heidän omien taitojensa, kykyjensä, toiveittensa ja tarpeidensa mukaisesti.

Järjestöjen ja julkisten viranomaisten pitää rohkaista lapsia ja nuoria harrastamaan liikuntaa säännöllisesti

Erityisesti tulee huomioida nuorten naisten urheilun lopettaminen.

On varmistettava, että oppivelvollisuuden jälkeenkin on hyvät mahdollisuudet jatkaa liikunnan harrastamista.

SUOSITUS 9: Lasten ja nuorten osallistuminen päätöksentekoon

Lapsia ja nuoria pitää rohkaista ja heille tulee antaa mahdollisuus osallistua oman liikuntatoimintansa suunnitteluun. Lapsilla ja nuorilla tulee olla sananvaltaa urheilujärjestöissä. Urheilun pitää toimia demokratian pelisääntöjen mukaisesti.

Nuorilla pitää olla päätöksentekomahdollisuus kaikilla tasoilla. Heillä tulee olla valtaa omaan harjoitus- ja kilpailutoimintaan sekä urheilupolitiikan tekoon. Nuoria pitää rohkaista ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan.

Lapsille ja nuorille pitää antaa mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen ja sopeuttaa toiminta heidän vaatimustensa mukaiseksi. Osallistumisen tulee ulottua myös heidän oman toimintansa talouden hallintaan. Päätöksentekoon osallistumisen tavoite ei rajoitu ainoastaan urheilemiseen.

Urheilussa nuorilla tulee olla myös samanlainen ”itseäänäämis-oikeus” kuin muissakin nuorten järjestöissä, joissa nuorilla on mahdollisuus valita oma edustusryhmä ajamaan omia etujaan. Tällä tavalla he oppivat ottamaan vastuuta jo nuorena.

Järjestöjen tulee tarjota muita tehtäviä urheiluseuroissa niille nuorille, jotka eivät ole kiinnostuneita liikunnasta.

SUOSITUS 10: Johtaminen ja vastuunotto

Järjestöjen tulee kehittää menetelmiä, joiden avulla voidaan parantaa yleisemminkin yhteiskunnassa tarvittavia johtamisen ja vastuunottamisen taitoja.

SUOSITUS 11: Vakuutukset

Järjestöjen tulee varmistaa, että kaikille liikuntaan osallistuville lapsille ja nuorille on tarjolla asianmukaiset vakuutukset, jotka kattavat liikunnassa sattuneet loukkaantumiset.

Lisäksi järjestöjen pitää valvoa, että valmentajilla, ohjaajilla ja opettajilla on riittävä vastuuvakuutus.

SUOSITUS 12: Urheilujärjestöjen ympäristönsuojelulliset toimenpiteet

Järjestöjen tulee rohkaista urheilevia lapsia ja nuoria aktiiviseen ympäristönsuojeluun. Urheilujärjestöjen toiminnassa ja liikuntapaikkojen rakentamisessa on otettava entistä enemmän ympäristöasiat huomioon.